

Obligaciono pravo — opći dio — sudska praksa Bosne i Hercegovine (2. dio)

Član 366. i član 387. Zakona o obligacionim odnosima

UTVRĐIVANJE UNUTRAŠNJEG DUGA FEDERACIJE ZA ODREĐENE OBAVEZE I U ODREĐENOM PERIODU PUTEM POSEBNOG ZAKONA, UZ UTVRĐIVANJE PROPISANOG NAČINA I ROKA IZMIRENJA TIH OBAVEZA, NEMA PRAVNI ZNAČAJ PRIZNANJA DUGA NITI PRAVNI ZNAČAJ ODRICANJA OD ZASTARIJELOSTI, JER SAMO JASNO, ODREĐENO I BEZUSLOVNO PRIZNANJE DUGA OD STRANE OVLAŠTENOG LICA DUŽNIKA DOVODI DO PREKIDA ZASTARIJEVANJA. PRI DONOŠENJU NAVEDENOG ZAKONA FEDERACIJA NIJE POSTUPALA KAO DUŽNIK, VEĆ KAO JAVNA VLAST.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj 070-0-Rev-09-000474 od 09.03.2010. g.)

Član 366., član 1089. i član 1093. Zakona o obligacionim odnosima

PISMENI PROTOKOL ZAKLJUČEN IZMEĐU PRAVNIH LICA KOJIM TA LICA POTVRĐUJU POSTOJANJE I VISINU MEĐUSOBNIH DUGOVANJA I POTRAŽIVANJA PROISTEKLIH IZ RATNOG PERIODA PREDSTAVLJA UGOVOR O PORAVNANJU, ALI ISTOVREMENO IMA I PRAVNI ZNAČAJ PRIZNANJA ZASTARJELE OBAVEZE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Rev-09-000198 od 15.04.2010. g.)

Član 366. stav 1. i član 387. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

ZAPISNIK SA SJEDNICE NA KOJOJ JE SAMO POKRENUTA INICIJATIVA ZA DONOŠENJE ODLUKE O NAČINU ISPLATE NEISPLAĆENIH RAZLIKA PLAĆA NEMA ZNAČAJ PRIZNANJA DUGA NITI ZNAČAJ PISMENOG PRIZNANJA ZASTARJELE OBAVEZE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj 63 0 P 000122 09 Rev od 02.03.2010. g.)

Član 376. Zakona o obligacionim odnosima

NA ZASTARJELOST ZAHTJEVA ZA ISPLATU NAKNADE ŠTETE SA OSNOVA POVREDE NA RADU PRIMJENJUJU SE ODREDBE ČLANA 376. ZOO.

ZASTARA POČINJE TEĆI OD DANA KADA JE UTVRĐENA INVALIDNOST ZAPOSLENIKA, ODNOSNO OD DANA KADA ZBOG RASPOREĐIVANJA NA DRUGO RADNO MJESTO ZAPOSLENIK PRIMA MANJU PLAĆU.

Član 376. i član 377. Zakona o obligacionim odnosima

ZASTARJELOST ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE IZ OSNOVA ODGOVORNOSTI PRAVNOG LICA ZA ŠTETU KOJU SU PROUZROKOVALI NJEGOVI ORGANI U VRŠENJU ILI U VEZI SA VRŠENJEM SVOJIH FUNKCIJA OCJENJUJE SE PREMA PRAVILIMA MATERIJALNOG PRAVA SADRŽANIM U ODREDBAMA ČLANA 376. ZOO.

DUŽI ROK ZASTARJELOSTI ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE SADRŽAN U ODREDBAMA ČLANA 377. ZOO BI SE MOGAO PRIMJENITI SAMO ZA SLUČAJ DA JE ŠTETA PROUZROKOVANA KRIVIČNIM DJELOM ODGOVORNOG LICA ORGANA ZA ČIJI RAD ODGOVARA PRAVNO LICE.

U TOM SLUČAJU POSTOJI MOGUĆNOST PRIMJENE NAVEDENOG DUŽEG ROKA ZASTARJELOSTI SAMO U ODNOSU NA OSUĐENA LICA I LICA KOJA ZA NJIH ODGOVARAJU.

Član 939. Zakona o obligacionim odnosima

ŠTETNIK KOJI NIJE SUDJELOVAO U PARNICI U KOJOJ JE ZAKLJUČENA SUDSKA NAGODBA IZMEĐU OŠTEĆENOG I DRUŠTVA ZA OSIGURANJE, KAO OSIGURAVAČA, OVLAŠTEN JE U REGRESOJ PARNICI KOJU PROTIV NJEGA VODI OSIGURAVAČ ISTAĆI SVE ONE PRIGOVORE KOJE BI MOGAO ISTAĆI I U POSTUPKU U KOME JE ZAKLJUČENA SUDSKA NAGODBA.

TO ZNAČI DA JE ŠTETNIK OVLAŠTEN DA ISTAKNE OSIGURAVAČU PRIGOVOR ISKLJUČIVE ILI PODJELJENE ODGOVORNOSTI OŠTEĆENOG, PRIGOVOR VISINE ŠTETE ILI PRIGOVOR VLASTITIH MATERIJALNIH PRILIKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 45 0 P 001341 08 Rev od

22.12.2009. g.)

Član 111., Član 112., Član 113. i Član 117. Zakona o obligacionim odnosima

PODNOŠENJEM TUŽBE RADI VRACANJA STECENOG BEZ OSNOVA, DATOG U

ISPUNJENJU RUŠLJIVOG UGOVORA, BEZ ISTICANJA ZAHTJEVA ZA PONIŠTENJE TOG UGOVORA, NE PREKIDA SE TOK PREKLUZIVNOG ZASTARNOG ROKA ZA PONIŠTENJE RUŠLJIVOG UGOVORA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-

001570 od 23.02.2010.g.)

Član 376. stav 1., Član 379. stav 1. i Član 388. Zakona o obligacionim odnosima

POTRAŽIVANJE IZ PRAVOSNAŽNOG RJEŠENJA O SMETANJU POSJEDA ODNOSI SE NA USPOSTAVLJANJE RANIJEG POSJEDOVNOG STANJA I ZABRANU ISTOG ILI SLICNOG SMETANJA, A NE NA NAKNADU ŠTETE ZBOG IZVRŠENOG SMETANJA POSJEDA, PA SE POCETAK ZASTARE POTRAŽIVANJA S NASLOVA NAKNADE ŠTETE ZBOG IZVRŠENOG SMETANJA POSJEDA NE MOŽE RACUNATI OD DANA PRAVOSNAŽNOSTI RJEŠENJA O SMETANJU POSJEDA. DAKLE, VODENJEM PARNICNOG POSTUPKA RADI SMETANJA POSJEDA NE PREKIDA SE ZASTARJEVANJE ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE PROISTEKLE IZ TOG SMETANJA POSJEDA.

000758 od 27.07.2010. g.)

Član 377. Zakona o obligacionim odnosima

PRIMJENI DUŽEG ZASTARNOG ROKA IZ ČLANA 377. ZOO NEMA MJESTA KAD JE ŠTETA PROUZROKOVANA KRIVICNIM DJELOM ZA CIJE KRIVICNO GONJENJE JE PREDVIDEN ROK ZASTARJELOSTI U ISTOM ILI KRACEM TRAJANJU U ODNOSU NA TROGODIŠNJI ROK ZASTARE IZ ČLANA 376. STAV 1. ZOO.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-08- 000511 od 28.04.2009.g.)

KADA JE ŠTETA POCINJENA KRIVICNIM DJELOM TADA TREBA ZA SVAKU VRSTU ŠTETE, ODNOSNO ZA SVAKI VID NEMATERIJALNE ŠTETE, A U VEZI SA ISTAKNUTIM PRIGOVOROM ZASTARE, UTVRDITI KOLIKO IZNOSI ROK ZASTARE PREMA ČLANU 376. ZOO, A KOLIKO PREMA ČLANU 377. ZOO, TE PRIMJENITI ONAJ PROPIS PO KOJEM ZASTARA EVENTUALNO NIJE NASTUPILA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-09-

001012 od 14.09.2010. g.)

Član 387. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima

PRIZNANJEM DUGA MOŽE SE SMATRATI I PRIZNANJE UCINJENO U PREGOVORIMA IZMEĐU DUŽNIKA I POVJERIOCA O NAGODBI, BEZ OBZIRA NA TO DA LI JE NAGODBA ZAKLJUCENA ILI NIJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 63 0 P 000967 09

Rev od 13.04.2010. g.)

Član 390. Zakona o obligacionim odnosima

ROK IZ ČLANA 390. ZOO NE PRIMJENJUJE SE U SLUCAJU KADA JE KRIVICNI POSTUPAK PRAVOSNAŽNO OKONCAN PRESUDOM KOJOM JE ŠTETNIK OGLAŠEN KRIVIM ZA

PREDMETNI ŠTETNI DOGAĐAJ. NAVEDENI ROK IMA UTICAJA NA ZASTARU POTRAŽIVANJA SAMO U SLUCAJU KADA JE KRIVICNI POSTUPAK OKONČAN NA NAČIN KOJI ISKLJUČUJE PRIMJENU ČLANA 377. ZOO (NPR. OSLOBADAJUĆA ILI ODBIJAJUĆA KRIVICNA PRESUDA) I TO RADI ODRŽAVANJA KONTINUITETA IMOVINSKO-PRAVNOG ZAHTJEVA STAVLJENOG U KRIVIČNOM POSTUPKU.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-09- 001012 od 14.09.2010. g.)

Član 399. stav 2. i Član 141. Zakona o obligacionim odnosima

KAKO POSEBAN ZAKON KOJI BI ODREĐIVAO NAJVIŠU UGOVORNU KAMATNU STOPU IZMEĐU PRAVNIH OSOBA NIJE DONESEN, TO SE U SVAKOM POJEDINOM SLUCAJU IMA OCJENJIVATI DA LI STOPA UGOVORENIH KAMATA IMA ELEMENTE ZELENŠKOG UGOVORA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 65 0 Ps 117504 09

Rev od 14.09.2010. g.)

Član 87. – 92. Uredbe o kriterijima i normativima raspoređivanja građana i

materijalnih sredstava u oružane snage i druge potrebe odbrane

Član 2. Zakona o utvrđivanju ratne štete

NA SPOROVE KOJI SE ODOSE NA IZUZIMANJE MATERIJALNO-TEHNIČKIH SREDSTAVA U RATU PRIMJENJUJE SE UREDBA O KRITERIJIMA I NORMATIVIMA RASPOREĐIVANJA GRAĐANA I MATERIJALNIH SREDSTAVA U ORUŽANE SNAGE I DRUGE POTREBE ODBRANE A NE ČLAN 2. ZAKONA O UTVRĐIVANJU RATNE ŠTETE.

001151 od 02.11.2010. g.)

Zaključenje ugovora – poslovna sposobnost

Član 56. stav 1. ZOO

POSLOVNA SPOSOBNOST UGOVARAČA, KAO PRETPOSTAVKA PRAVNE VALJANOSTI UGOVORA, CIJENI SE PREMA NJEGOVOJ SPOSOBNOSTI ZA RASUĐIVANJE U VRIJEME ZAKLJUČENJA UGOVORA, PA OKOLNOST DA JE U VRIJEME VOĐENJA PREDMETNE PARNICE POKRENUT VANPARNIČNI POSTUPAK ZA POTPUNO ODUZIMANJE NJEGOVE POSLOVNE SPOSOBNOSTI NIJE, SAMA PO SEBI, DOKAZ DA JE UGOVARAČ U VRIJEME ZAKLJUČENJA UGOVORA BIO POSLOVNO NESPOSOBAN.

Sporazum o prestanku radnog odnosa – teška materijalna situacija poslodavca

Član 60. Zakona o obligacionim odnosima.

TEŠKA MATERIJALNA SITUACIJA POSLODAVCA, USLIJED KOJE ZAPOSLENICIMA NIJE ISPLAĆIVANA PLAĆA U DUŽEM VREMENSKOM PERIODU, TE SVE NEIZVJESNOSTI KOJIMA SU U TAKVOJ SITUACIJI IZLOŽENI ZAPOSLENICI ZBOG TEŠKOG FINANSIJSKOG STANJA POSLODAVCA I NJEGOVOG MOGUĆEG STEČAJA, SAMA PO SEBI, NE MOŽE PREDSTAVLJATI NEDOPUŠTENU PRIJETNJU KOJU IMA U VIDU ODREDBA ČLANA 60. ZOO-A, PA ZAPOSLENICI NE MOGU OSNOVOM NAVEDENE ZAKONSKE ODREDBE S USPIJEHOM POBIJATI SVOJE IZJAVE O SPORAZUMNOM PRESTANKU RADNOG ODNOSA.

Naknadne refleksije ratnih zbivanja-karakter dobrovoljnosti

Član 103. Zakona o obligacionim odnosima u vezi sa članom 21 a) Zakona o prometu nepokretnosti.

NE SAMO RATNE OKOLNOSTI, VEĆ I NAKNADNE REFLEKSIJE RATNIH ZBIVANJA MOGU STVORITI OKOLNOSTI KOJE U BITNOJ MJERI MOGU OSTVARITI UTICAJ NA FORMIRANJE VOLJE UGOVARAČA PRI ZAKLJUČIVANJU UGOVORA I TOJ VOLJI ODUZETI KARAKTER DOBROVOLJNOSTI, ALI JE TUŽITELJ DUŽAN DOKAZATI POSTOJANJE TAKVIH NAKNADNIH OKOLNOSTI.

Nemogućnost ispunjenja ugovora

Član 124. i član 262. stav 2. i 4. ZOO

KADA TUŽENI NIJE U MOGUĆNOSTI PREDATI UGOVOROM ODREĐENI STAN, KAO NAKNADU ZA OŠTEĆENI PORODIČNI STAMBENI OBJEKAT, OBAVEZA TUŽENOG MOŽE GLASITI NA NAKNADU ŠTETE U VISINI TRŽIŠNE VRIJEDNOSTI PREDMETNOG STANA U VRIJEME DONOŠENJA PRVOSTEPENE PRESUDE, JER SE JEDINO NA TAJ NAČIN TUŽIOČEVA MATERIJALNA SITUACIJA MOŽE DOVESTI U ONO STANJE U KAKVOM BI BILA DA NIJE BILO PROPUŠTANJA TUŽENE U IZVRŠENJU UGOVORNE OBAVEZE.

Posljedice raskida ugovora

Član 132. Zakona o obligacionim odnosima.

ODREDBE ČLANA 132. STAV 2. I 4. ZOO-A NISU ODREDBE IMPERATIVNOG KARAKTERA, PA SU STRANKE U UGOVORU OVLAŠTENE UGOVORITI MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE ZA SLUČAJ RASKIDA UGOVORA I DRUGAČIJE NEGO ŠTO JE TO REGULISANO NAVEDENIM ZAKONSKIM ODREDBAMA.

SAMO UKOLIKO SE STRANKE U UGOVORU DRUGAČIJE NE SPORAZUMIJU O UČINCIMA RASKIDA UGOVORA, PRIMJENJUJU SE ODREDBE ČLANA 132. ZOO-A.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-08-001628 od 17.03.2009. g.)

Odgovornost sudije za štetu

Član 172. Zakona o obligacionim odnosima.

U SUDSKOJ PRAKSI (ZA RAZLIKU OD PRAVNE TEORIJE), ŠIROKO JE PRIHVAĆENO STANOVIŠTE PO KOME PRAVNO LICE NIJE ODGOVORNO ZA ŠTETU KOJA NEKOME NASTANE U SUDSKOM POSTUPKU USLIJED POGREŠNE PRIMJENE PROPISA KAO POSLJEDICE POGREŠNOG PRAVNOG TUMAČENJA PROPISA, OSIM AKO JE U PITANJU NAMJERA ILI KRAJNJA NEPAŽNJA.

SMATRA SE DA JE POGREŠNO TUMAČENJE PROPISA MOGUĆE U REDOVNOM TOKU STVARI U POSTUPANJU SUDIJE PRI VRŠENJU SUDAČKE DUŽNOSTI I DA STOGA NE POSTOJI OSNOV ZA ODGOVORNOST KADA JE U PITANJU OBIČNA NEPAŽNJA.

Izmakla korist

Član 219. ZOO

PRESTANKOM UGOVORA O ZAKUPU TUŽENI, KAO BIVŠI ZAKUPAC, DUŽAN JE DO VRAĆANJA STVARI PLATITI TUŽITELJU, KAO VLASNIKU I BIVŠEM ZAKUPODAVCU, NAKNADU IZMAKLE KORISTI (ČLAN 189. STAV 3. ZOO) ILI NAKNADU ZA UPOTREBU TUĐE STVARI U SKLADU SA ODREDBOM ČLANA 219. ZOO, A NE PLATITI MU ZAKUPNINU U VISINI NAVEDENOJ U UGOVORU O ZAKUPU KOJI JE PRESTAO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 58 0 P 012021 08 Rev od 23.06.2009. g.)

Zatezna kamata kao glavni dug

Član 279. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima.

TEK NAKON PLAĆANJA GLAVNOG DUGA, AKO NISU PLAĆENE I ZATEZNE KAMATE, ONE SE OSAMOSTALJUJU I OBRAČUNAVAJU U APSOLUTNOM IZNOSU KAO GLAVNO POTRAŽIVANJE, NA KOJE SE MOŽE ZAHITIJEVATI ZATEZNA KAMATA OD DANA KADA JE SUDU PODNESEN ZAHTEJ ZA NJIHOVU ISPLATU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-07-001383 od 15.01.2009. g.)

Kompenzacija

Član 336. Zakona o obligacionim odnosima.

DUŽNIK IMA PRAVO KOMPENZIRATI POTRAŽIVANJE KOJE IMA PREMA VJEROVNIKU S ONIM ŠTO OVAJ POTRAŽUJE OD NJEGA AKO SU OBA POTRAŽIVANJA KOMPENZIBILNA,

ODNOSNO AKO OBA POTRAŽIVANJA GLASE NA NOVAC ILI DRUGE ZAMJENJIVE STVARI ISTOG RODA I ISTOG KVALITETA I AKO SU OBA DOSPJELA

Umanjenje radne sposobnosti – zastara

Član 376. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima.

TROGODIŠNJI SUBJEKTIVNI ZASTARNI ROK ZA PODNOŠENJE TUŽBE ZA NAKNADU ŠTETE ZBOG UMANJENE RADNE SPOSOBNOSTI U SMISLU ČLANA 376. STAV 1. ZOO RAČUNA SE OD DANA KADA JE LIJEČENJE OD POSLJEDICA ŠETNOG DOGAĐAJA ZAVRŠENO, JER JE OŠTEĆENI TADA MOGAO DA SAZNA DA SU POSLJEDICE POVREDE TAKVE PRIRODE DA SE NA OSNOVU NJIH MOŽE OSTVARITI PRAVO NA NAKNADU ŠTETE (ŠTETA KOJA ĆE SUKCESIVNO NASTAJATI U BUDUĆNOSTI).

Prigovor redosljeda

Član 414. Zakona o obligacionim odnosima.

TUŽILAC NE GUBI PRAVO NITI PRAVNI INTERES ZA SUDSKU ZAŠTITU PREMA DRUGIM SOLIDARNIM DUŽNICIMA SAMO NA OSNOVU ČINJENICE DA U ODNOSU NA JEDNOG OD SOLIDARNIH DUŽNIKA POSJEDUJE IZVRŠNU ISPRAVU ILI PROTIV TOG SOLIDARNOG DUŽNIKA VODI IZVRŠNI POSTUPAK.

Član 154. stav 1. i 3., 172. i 180. Zakona o obligacionim odnosima

Član 28. Zakona o napuštenim nekretninama u svojini građana

Član 17. d) Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim nekretninama u svojini građana

Član 1. i 2. Zakona o utvrđivanju ratne štete

Član 308. Zakona o državnoj upravi

NE POSTOJI PRAVNI OSNOV PO KOME BI OPĆINA ODGOVARALA ZA ŠTETU NA NEPOKRETNOSTI IMOVINI NEKOG LICA NASTALU PLJAČKOM I PALJENJEM OD STRANE NEPOZNATIH UČINILACA ZA VRIJEME RATA, A I KASNIJE, AKO OPĆINA TU NEKRETNOST NIJE STAVILA POD SVOJU UPRAVU.

Član 156. Zakona o obligacionim odnosima

OŠTEĆENA LICA MOGU TRAŽITI I NAKNADU NEIMOVINSKE ŠTETE ZBOG ŠTETNIH IMISIJA U VIDU BUKE I PRAŠINE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-07-000909 od 25.08.2008.g.)

Član 210. Zakona o obligacionim odnosima

POVRAT NOVČANE ISPLATE IZVRŠENE NEPOSREDNO NA OSNOVU ODLUKE O POSEBNOJ PRISTOJBI ZA FINANSIRANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I SPORTA (BEZ DONOŠENJA POJEDINAČNOG RJEŠENJA O OBAVEZI PLAĆANJA), DONESENOJ OD STRANE OPĆINE, KOJA JE ODLUKOM USTAVNOG SUDA F BiH UTVRĐENA NEUSTAVNOM, MOŽE SE TRAŽITI U PARNIČNOM POSTUPKU OSNOVOM ODREDBI ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA KOJE REGULIŠTU STICANJE BEZ OSNOVA

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-07-000767 od 04.09.2008. g.)

Član 374. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

ROK ZASTARJELOSTI OD TRI GODINE ODNOSI SE NA MEĐUSOBNA POTRAŽIVANJA SVIH PRAVNIH LICA KOJA PROIZLAZE IZ UGOVORA O PROMETU ROBE I USLUGA, BEZ OBZIRA NA STRUKTURU KAPITALA. ODREDNICU „MEĐUSOBNA POTRAŽIVANJA DRUŠTVENO PRAVNIH LICA“ IZ ČLANA 374. STAV 1. ZOO-A TREBA TUMAČITI I PRIMJENJIVATI KAO ODREDNICU „MEĐUSOBNA POTRAŽIVANJA PRAVNIH LICA“.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-07-001509 od 16.10.2008.g. i presuda broj: 070-0-Rev-07-000362 od 15.07.2008. g.).

UTVRĐENA ČINJENICA DA JE PROTIV ŠTETNIKA SAMO POKRENUT KRIVIČNI POSTUPAK, SAMA PO SEBI, NE DAJE OSNOVA ZA PRAVNI ZAKLJUČAK DA SE RADI O ŠTETI NASTALOJ IZVRŠENJEM KRIVIČNOG DJELA, KAKO TO U RAZLOZIMA SVOJE ODLUKE POGREŠNO REZONUJE DRUGOSTEPENI SUD, PA STOGA NI ZA ZAKLJUČAK DA SE U POGLEDU PITANJA ZASTARJELOSTI ZAHTEVA ZA NAKNADU ŠTETE IMA PRIMJENITI ODREDBA ČLANA 377. ZOO-A.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-07-000728 od 01.07.2008. g.)

Član 372. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

POTRAŽIVANJE ZATEZNIH KAMATA KAO SAMOSTALNOG POTRAŽIVANJA (NA VEĆ PLAĆENI GLAVNI DUG) ZASTARJEVA U ROKU OD TRI g. OD DANA NASTANKA ODNOSNO DOSPJELOSTI SVAKOG POJEDINOG DAVANJA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj:070-0-Rev-06-000239-2 od 18.12.2007.g.)

Član 56. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

NIŠTAV JE UGOVOR O DOŽIVOTNOM IZDRŽAVANJU ZAKLJUČEN OD LICA KOJE ZBOG DEMENCIJE NIJE BILO SPOSOBNO DA SHVATI ZNAČAJ UGOVORA KOJI POTPISUJE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-001289 od 26.06.2007. g.)

Član 122., 142. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima

Čl. 47. stav 1. i 2. Odluke o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije (Sl. novine grada Sarajeva“ 29/82)

Član 27. Zakona o ministarstvima Kantona Sarajevo („Sl. novine Sarajevskog kantona“ broj 10/96)

DAVALAC USLUGE CENTRALNOG GRIJANJA NEMA PRAVO NA NAKNADU ZA IZVRŠENU USLUGU SAMO U SLUČAJU DA JE TEMPERATURA U PROSTORIJAMA KORISNIKA MANJA OD 120 C. U PROTIVNOM, KORISNIK JE OBAVEZAN DA PLATI CIJENU ZA ENERGIJU KOJA MU JE ISPORUČENA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-001370 od 09.10.2007. g.)

Član 162., 192. i 205. Zakona o obligacionim odnosima

Član 12. stav 3. Zakona o parničnom postupku

ŠTETA KOJU JE PROUZROKOVAO ŠTETNIK KOJI JE OGLAŠEN KRIVIČNO ODGOVORNIM, NIJE NASTALA U OKVIRIMA DOZVOLJENE SAMOPOMOĆI, PA JE TUŽENI KAO ŠTETNIK DUŽAN TU ŠTETU NAKNADITI OŠTEĆENIMA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-000788 od 04.10.2007. g.)

Član 189. stav 2. i član 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

ZATEZNA KAMATA NA NAKNADU NENOVČANE MATERIJALNE ŠTETE DOSUĐENA U NOVCU PREMA CIJENAMA U VRIJEME PRESUĐENJA, TEČE OD DANA DONOŠENJA PRVOSTEPENE PRESUDE KOJOM JE VISINA NAKNADE ODREĐENA.

AKO JE OŠTEĆENI SAM OTKLONIO ŠTETU PRIJE DONOŠENJA SUDSKE ODLUKE ZATEZNA KAMATA TEČE OD DANA KADA JE ŠTETA OTKLONJENA, ODNOSNO KAD SU UČINJENI TROŠKOVI RADI OTKLANJANJA ŠTETE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-000470 od 24.05.2007. g.) – Načelni stav – Bilten sudske prakse Vrhovnog suda Bosne i Hercegovine 3/87

Član 376. stav 1. i 2. Zakona o obligacionim odnosima

Član 87. Uredbe o kriterijima i normativima raspoređivanja građana i materijalnih sredstava u oružane snage i druge potrebe odbrane

POTRAŽIVANJE NAKNADE ŠTETE ZA STVARI ODUZETE 1993. g. OD STRANE PRIPADNIKA ARMIIJE BIH ZASTARJEVA PO OPŠTIM PRAVILIMA O NAKNADI ŠTETE TJ. PO ODREDBAMA ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-000699 od 17.07.2007. g.)

Član 39. stav 2. i čl. 600. Zakona o obligacionim odnosima.

POSTAVLJANJE PONUDITELJU PROJEKTOG ZAHTJEVA ZA IZRADU KONAČNIH IDEJNIH PROJEKTNIH RJEŠENJA, MOŽE SE SMATRATI KAO IZJAVA O PRIHVATANJU PONUDE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev-782/05 od 17.08.2006. g.).

Član 270. i 273. stav 5. Zakona o obligacionim odnosima.

POVJERILAC NE MOŽE ZAHTIJEVATI UGOVORNU KAZNU ZBOG ZAKAŠNJENJA AKO JE PRIMIO ISPUNJENJE ZAKAŠNJELE OBAVEZE, A NIJE BEZ ODLAGANJA SAOPĆIO DUŽNIKU DA ZADRŽAVA SVOJE PRAVO NA UGOVORNU KAZNU.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev-915/04 od 14.02.2006. g.)

Član 61. stav 1., 65. stav 1., 111., 192. stav 1., 924. i 925. Zakona o obligacionim odnosima

SAZNANJE TUŽITELJA – OSIGURANIKA DA JE TUŽENI – OSIGURAVAČ REOSIGURAVAJUĆEM DRUŠTVU PRIJAVIO ŠTETU USLJED POŽARA NA OSIGURANOJ IMOVINI U VEĆEM IZNOSU OD ONOG ISPLAĆENOG TUŽITELJU NIJE RAZLOG ZA PONIŠTAJ PORAVNANJA ZBOG MANE VOLJE TUŽITELJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev-379/05 od 16.05.2006. g.)

Član 103. stav 1. i 104. Zakona o obligacionim odnosima

Član 1. tačka 2. Zakona o pretvorbi društvene svojine

Član 154., 157. i 158. stav 1. Zakona o preduzećima

Član 2. i 7. Zakona o privatizaciji preduzeća

UGOVOR O PRODAJI UDJELA U PREDUZEĆIMA KOJA IMAJU U CIJELOSTI ILI U PRETEŽNOM DIJELU DRŽAVNI KAPITAL SUPROTNO ZAKONU O PRIVATIZACIJI

PREDUZEĆA JE NIŠTAV PRAVNI POSAO.

Član 180. Zakona o obligacionim odnosima

Član 2. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim nekretninama u svojini građana

OPĆINA NE MOŽE ODGOVARATI ZA ŠTETU NA STAMBENOM OBJEKTU SRUŠENOM USLJED RATNIH DEJSTAVA ZA VRIJEME RATA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev-706/04 od 12.01.2006. g.)

Član III/1 g) Ustava Federacije BiH

Član 2. Zakona o unutrašnjim poslovima Federacije BiH

ZA ŠTETU NASTALU TJELESNOM POVREDOM USLJED AKTA NASILJA ILI TERORA ODGOVARA FEDERACIJA BIH.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev-280/05 od 21.03.2006. g.)

Član III/4.a) Ustava Federacije BiH

Član II 9. i IV 15. Ustava HNK

Član 180. i 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

ZA ŠTETU NASTALU SMRĆU PRILIKOM JAVNIH MANIFESTACIJA ODGOVARA KANTON ČIJI SU ORGANI – POLICIJSKE SNAGE BILE DUŽNE DA ZAŠTITE JAVNI RED I MIR.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev-60/05 od 07.03.2006. g.)

Član 195. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima

IZGUBLJENA ZARADA JE MATERIJALNA ŠTETA I ONA SE MORA DOKAZIVATI U SVAKOM KONKRETNOM SLUČAJU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev-683/04 od 06.12.2005. g.)

Član 372. stav 1. i član 279. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

Član 106. Zakona o radu

POTRAŽIVANJA ISPLATE NEISPLAĆENIH PLAĆA IMAJU KARAKTER POVREMENIH POTRAŽIVANJA, PA ZASTARJEVAJU U ROKU OD TRI g..

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev–594/05 od 11.05.2006. g.)

Član 279. stav 3. i 372. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

NAKNADE PLAĆE, REGRESA ZA GODIŠNJI ODMOR, TOPLOG OBROKA I TROŠKOVA PREVOZA SU POVREMENA PLAĆANJA NA KOJA KAMATA TEČE OD DANA KAD JE SUDU PODNESEN ZAHTJEV ZA NJIHOVU ISPLATU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev–717/05 od 07.02.2006. g.)

UKOLIKO TUŽITELJ U KRIVIČNOM POSTUPKU NIJE POSTAVIO IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV, A KRIVIČNI POSTUPAK JE OKONČAN PRAVOMOĆNIM RJEŠENJEM KOJIM SE OPTUŽENI OSLOBAĐA OD KRIVIČNOG GONJENJA, SMATRA SE DA NIJE NASTUPIO PREKID ZASTARJEVANJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev–174/05 od 13.04.2006. g.)

Član 377. stav 1. i 2., 388. i 392. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

Član 95. stav 1. i 2. Krivičnog zakona SFRJ

PREKID ZASTARJEVANJA KRIVIČNOG GONJENJA POVLAČI ZA SOBOM I PREKID ZASTARJEVANJA ZAHTJEVA ZA NAKNADU ŠTETE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev–953/04 od 31.01.2006. g.)

Član 154. stav 1. i 165. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima

PRETPOSTAVKE O ODGOVORNOSTI ZA NAKNADU ŠTETE PROSUĐUJU SE PREMA VREMENU KAD SE DESILA ŠTETA, ODNOSNO ŠTETNI DOGAĐAJ, A NE U VRIJEME KADA SE PROVODI POSTUPAK OBEŠTEĆENJA POVODOM TOG ŠTETNOG DOGAĐAJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev–609/05 od 18.05.2006. g.)

Član 170. stav 1. i 2. Zakona o obligacionim odnosima

ZDRAVSTVENA USTANOVA KOJA VRŠI MEDICINSKU INTERVENCIJU MOŽE ODGOVARATI SAMO ZA ONE POSLJEDICE INTERVENCIJE KOJE NASTANU USLJED NESTRUČNOG, NEPAŽLJIVOG I NEPROPISNOG RADA NJENIH RADNIKA, DAKLE ZA POSLJEDICE KOJE SE MOGU PRIPISATI U KRIVICU LJEKARIMA I DRUGOM OSOBLJU ZBOG POSTUPANJA KOJE NIJE BILO U SKLADU SA PRAVILIMA MEDICINSKE STRUKE, A OSLOBAĐA SE ODGOVORNOSTI AKO DOKAŽE DA JE RADNIK U DATIM OKOLNOSTIMA POSTUPAO ONAKO KAKO JE TREBALO.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: Rev–962/04 od 09.02.2006. g.)

Član 103. Zakona o obligacionim odnosima

Član 4. Zakona o porezu na promet nepokretnosti i prava

NEMA POVREDE PRINUDNIH PROPISA AKO SE PRODAVAC I KUPAC DOGOVORE DA ĆE POREZ NA PROMET NEPOKRETNOSTI PLATITI KUPAC.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: Rev-165/03 od 18.01.2005. g.)

Član 383. Zakona o obligacionim odnosima

Član 21. stav 1. i 2. ranijeg Zakona o parničnom postupku

ZA TUŽITELJA, KOJI JE ŽIVIO U D., NISU POSTOJALE NESAVLADIVE PREPREKE (ČLAN 383. ZOO) DA PODNESE TUŽBU PROTIV TUŽENOG IZ Z., JER JE TUŽBU MOGAO PODNIJETI I MJESNO NENADLEŽNOM SUDU U D., KOJI JE SVO VRIJEME RATA RADIO. I KAD BI SE SUD U D. OGLASIO MJESNO NENADLEŽNIM, TUŽBU NE BI MOGAO ODBACITI, VEĆ SAMO PREDMET USTUPITI NADLEŽNOM SUDU PO ODREDBAMA ČLANA 21. STAV 1. RANIJEG ZPP-a, PA TIME ZASTARA POTRAŽIVANJA NE BI PRESTALA TEĆI.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, br. Rev-419/03 od 22.03.2005.god.)

Član 6. 186. i 277. Zakona o obligacionim odnosima

ZATEZNA KAMATA NA PRAVIČNU NOVČANU NAKNADU NEMATERIJALNE ŠTETE TEČE OD DANA PODNOŠENJA TUŽBE.

(Zaključak Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda FBiH od 09.04.2003. g. objavljen u Biltenu broj 02/03-14.)

Član 117. Zakona o obligacionim odnosima

DA LI JE PREKLUZIVNI ROK ISTEKAO I OD KADA JE POČEO TEĆI, NIJE PRAVNO VEĆ ČINJENIČNO PITANJE, A O NJEMU JE SUD DUŽAN VODITI RAČUNA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: Rev-250/02 od 8.6.2004. god.)

Članak 383. Zakona o obveznim odnosima

VRIJEME RATNOG STANJA NIJE BILO NESAVLADIVA PREPREKA KOJA BI VJEROVNIKA ONEMOGUĆAVALA SUDSKIM PUTEM ZAHTEJVATI ISPUNJENJE OBVEZE, AKO SU ZA TO VRIJEME VJEROVNIK I DUŽNIK BORAVILI NA PODRUČJU POD KONTROLOM ISTIH ORUŽANIH SNAGA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, br. GvI-64/03 od 13.1.2004.god.)

Član 377. st. 1. Zakona o obveznim odnosima

NAKNADA ŠTETE PROUZROČENA KAZNENIM DJELOM ZASTARJEVA U DUŽEM ROKU ODREĐENOM ZA ZASTARU KRIVIČNOG GONJENJA ZA ONO DJELO KOJIM JE ŠTETA UČINJENA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: Rev-407/02 od 6.1.2004.g.)

Član 278. st. 2. Zakona o obveznim odnosima

VJEROVNIK NOVČANE TRAŽBINE MOŽE ZAHTJEVATI PLAĆANJE I NAKNADE ŠTETE KOJU JE DO DONOŠENJA PRESUDE PRETRPIO ZBOG DUŽNIČKOG ZAKAŠNJENJA U PLAĆANJU U VEĆEM IZNOSU OD ZATEZNE KAMATE.

(Zaključak Građanskog odjela Vrhovnog suda Federacije od 13.4.2004.g.)

Članak 10. i 12. Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka

Članak 6. Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju tražbina nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti

Članak 10. Uredbe o načinu utvrđivanja i realizaciji javnog duga Federacije Bosne i Hercegovine nastalog za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti

TRAŽBINE PODUZEĆA OD FEDERACIJE BiH KOJE SE U POSTUPKU PRIVATIZACIJE ISKAZUJU U PASIVNOJ PODBILANCI, NE MOGU SE OSTVARIVATI U PARNICI.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, br. Rev-232/02 od 1.6.2004.god.)

Član 10. st. 3. Zakona o zaštiti od klevete

KADA SE PRIVREMENOM ILI STALNOM SUDSKOM MJEROM ZABRANJUJE DALJE PRONOŠENJE IZRAŽAVANJA NEISTINITIH ČINJENICA NA ŠTETU NEKE OSOBE U SREDSTVU JAVNOG INFORMIRANJA, NIJE POVRIJEĐENO PRAVO NA SLOBODU IZRAŽAVANJA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: GŽ-108/03 od 12.2.2004.g.)

Članak 74. i 75. Zakona o obveznim odnosima

KADA JE UGOVOR ZAKLJUČEN POD VIŠE RASKIDNIH UVJETA KUMULATIVNO UGOVORENIH, DO RASKIDA UGOVORA MOŽE DOĆI TEK KADA SE ISPUNE SVI UGOVORENI UVJETI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: Rev-183/02 od 28.8.2003. god.)

Član 186. i 277. Zakona o obligacionim odnosima

ZATEZNA KAMATA NA PRAVIČNU NOVČANU NAKNADU NE-MATERIJALNE ŠTETE TEČE OD DANA PODNOŠENJA TUŽBE.

(Zaključak Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda FBiH od 9.4.2003.god.)

Članak 372. Zakona o obveznim odnosima

POTRAŽIVANJA ISPLATE NEISPLAĆENIH PLAĆA I PRIJE STUPANJA NA SNAGU ZAKONA O RADU IMAJU KARAKTER POVREMENIH POTRAŽIVANJA, KOJA KAO TAKVA ZASTARJEVAJU ZA TRI g..

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: Gvl-6/03 od 9.7.2003.god.)

Član 279. Zakona o obveznim odnosima

GLAVNICA RANIJEG DOSPJELOG POTRAŽIVANJA U DOMAĆOJ VALUTI KOJA JE ZBOG INFLACIJE UVEĆANA PRIPISIVANJEM OBRAČUNATIH KAMATA, SMATRA SE DEFINITIVNO FORMIRANOM NA DAN 15.7.1994. g., PA OD TADA BEZ OBZIRA NA NAČIN OBRAČUNA, KAMATA SE NE MOŽE PRIPISIVATI GLAVNICI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: Gž-70/01 od 16.10.2001.god.)